

روزنامه صبح غرب کشور

صاحب امتیاز: مسعود جوادل | مدیرمسئول: سید حسن قشمی | سردبیر: زهره پورویابی
چاپ: پیام رسانه | نشانی تحریریه: همدان، خیابان پاستور، کوچه شهید عزیزبان، پلاک ۵۹

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۰ - ۱۰۸۱ | **امور مشترکین:** ۰۹۱۸۳۱۶۸۵۷۴

صاحب امتیاز روزنامه: ۰۹۱۸۸۳۱۵۴۱ | **آگهی‌ها:** ۰۲۸۵۴۰۴۰ - ۰۸۱

پيامک: ۰۳۰۰۱۸۸۲۰ | **ارتباط با تحریریه:** ۰۲۸۲۷۲۳۹۹ - ۰۸۱ | **دورنما:** ۰۲۸۲۸۱۸۴۹ - ۰۸۱

| گستره توزیع: استان‌های ایلام - کرمانشاه - کردستان - مرکزی - همدان |

امام علی علیه‌السلام فرمودند: دانش، میرایی است گرانمایه و آداب، زیورهایی نو به نو و اندیشه، آینه‌ای صافی است.

📧 **sepehrgharb_news@gmail.com** | 🌐 **www.sepehrgharb.ir** | 📱 **sepehrgharb_live**

یک پژوهشگر تاریخ با تحلیل جامع اصلاحات و اقدامات امیرکبیر در تاریخ ایران مطرح کرد:

امیرکبیر؛ معمار تحول و بیداری ایران‌زمین

اگر ایران با فرمان امیر پیش می‌رفت، امروز ابرقدرت بود

سپهرغرب، گروه فرهنگی – سمیرا گمار:
یک پژوهشگر تاریخ با تحلیل جامع اصلاحات و اقدامات امیرکبیر در تاریخ ایران، گفت: با اقداماتی که میرزا محمدتقی‌خان امیرکبیر انجام داده، می‌توان او را معمار تحول و بیداری ایران‌زمین خواند.

امیرکبیر، با نام اصلی میرزا محمدتقی فراهانی، یکی از برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین اصلاح‌گران تاریخ ایران‌زمین به‌شمار می‌رود؛ او با اقدامات اصلاحی گسترده‌ای که در دوران کوتاه سه‌ساله صدر اعظمی خود انجام داد، نه‌تنها ساختار اداری و مالی کشور را متحول کرد، بلکه پایه‌های توسعه علمی، نظامی و اجتماعی ایران را نیز بنا نهاد. در این گزارش جامع و در گفت‌وگو با محمدشاه احمدی از پژوهشگران تاریخ، به بررسی زندگی، دستاوردها، چالش‌ها و تأثیرات بلندمدت اصلاحات امیرکبیر خواهیم پرداخت.

زندگی‌نامه و پیشینه سیاسی

این پژوهشگر تاریخ در ابتدای سخنان خود تصریح کرد: میرزا محمدتقی فراهانی که ما او را با نام امیرکبیر می‌شناسیم، در مت کوتاه عمر خود که فقط ۴۵ یا ۴۶ سال بوده، تجربیاتی کسب کرد و دست به اقدامات و اصلاحات بسیار مهمی در تاریخ ایران زد که به‌طور خاص مربوط به دوران صدر اعظمی وی (سه سال ابتدای سلطنت ناصرالدین شاه، ۱۲۲۷ تا ۱۲۳۰ شمسی) بوده و نتایج مهمی برای کشور داشته است.

محمد احمدی سپس خاطرنشان کرد: امیرکبیر متولک روستای هزاروه (در نزدیک اراک) و از یک خانواده پیشه‌ور و ساده بود و اصلاحات و اقدامات بی‌نظیری که انجام داد، با تکیه بر هوش، پشتکار و استفاده از همه فرصت‌هایی بود که هنگام صدر اعظمی در دوران ناصرالدین‌شاه و پیش از آن در عهد محمدشاه قاجار در اختیار داشت.

اقدامات و اصلاحات اساسی

این مدرس و پژوهشگر با بیان اینکه تأسیس دارالفنون، مدیریت امور مالی کشور، سامان دادن به آن و نشر روزنامه وقایع اتفاقیه به‌عنوان یکی از نخستین روزنامه‌های کشور از رگوس مهم اقدامات امیرکبیر بوده که در اذهان همه مانده است، گفت: امیرکبیر در دوران ناصرالدین‌شاه توانست این اقدامات را انجام دهد؛ دوران ناصرالدین‌شاه طولی‌ترین دوره پادشاهی ایران در قرون اخیر (با نزدیک به نیم‌قرن سلطنت) بود. در آن دوره کشور با روند جهانی شدن آشغال و امیرکبیر بسیاری از مظاهر تمدن غرب را وارد جامعه کرد که آثار درازمدتی داشت.

وزیران و صدر اعظم‌های تحول‌خواه، مغضوب شاهان و درباریان

احمدی در ادامه با این بیان که امیرکبیر به‌عنوان نخستین صدر اعظم ناصرالدین‌شاه نقش مهمی را در شروع این دوره داشت که بعد هم افراد مختلفی از او الهام گرفتند، اظهار کرد: مشکلی که در تاریخ کشور ما وجود دارد این است که برخی از نخست‌وزیران و صدر اعظم‌های برجسته بعد از مدتی مورد خشم پادشاهان قرار گرفته‌اند، عزل شده‌اند و یا به قتل رسیده‌اند؛ برای مثال برمکیان یک خاندان ایرانی بودند که در زمان خلافت عباسیان در دستگاه خلافت وزیرانی بسیار مقتدر و اهل اصلاحات بودند، اما به‌خاطر سوء ظن هارون‌الرشید اقول کرده و به قتل رسیدند. بعدها حسنک وزیر در عهد غزنویان به دستور سلطان مسعود اعدام شد، چون مورد سوء ظن او بود. بعد از او خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی (مؤلف جامع‌التواریخ) وزیر ایلخانان به‌خاطر سوء ظن سلطان ابوسعید عزل و اعدام شد. ابراهیم‌کلی کلانتر نیز شخصیت دیگری است که نقش مهمی در آغاز دوران قاجاری داشت، اما به‌دلیل سوء ظن فتحعلی‌شاه، اعدام شد. سپس نوبت قائم‌مقام فراهانی بود که در دوران محمدشاه قاجار، می‌خواست نقشی را ایفا کند که بعد از او امیرکبیر دنبال کرد؛ اما عزل و اعدام شد، سپس امیرکبیر به دست ناصرالدین‌شاه این سرنوشت را پیدا کرد. بعدها عبدالحسین تیمورتاش که قدرت دوم کشور در زمان رضاشاه بود و شاه همه امور خود را به‌وسیله او و چند نفر دیگر در کشور پیش می‌برد هم مورد سوء ظن قرار گرفت و اعدام شد. پس از او نیز محمد مصدق چهره ژُقدرت عهد محمدرضاشاه برای اصلاحات در کشور بود که با کودتا، عزل و تبعید شد.

وی با تأکید بر اینکه نمونه این سوء ظن‌ها و دشمنی‌ها در کشورهای دیگر هم وجود دارد، توضیح داد: این دشمنی به‌خاطر حسادت و

اتفاقیه را مورد تأکید قرار داد و گفت: امیرکبیر اشتراک این روزنامه را برای همه مقامات و مدیران دولتی اجباری کرد تا از اخبار داخلی، قوانین و دستورات، اخبار خارجی و حوادث و مجازات متخلفان آگاه شوند؛ مشابه کاری که امروز رسانه‌ها انجام می‌دهند و این مسئله بسیار مهم بود، چون ناآگاهی گسترده در بین مدیران و مقامات، باعث مشکلات زیادی می‌شد.

اصلاح نظام مالی و اداری

وی اضافه کرد: اصلاحات دیگری که امیرکبیر انجام داد، در زمینه مالی و اداری بود. او با دعوت از صاحب‌نظران، بسیاری از آرمان‌های توسعه کشور در بخش مالی و اداری را مورد توجه قرار داد؛ مانند سامان‌دهی حقوق و دستمزدهای دولتی، توسعه صادرات و افزایش آن برای پیشی گرفتن بر واردات، مبارزه با رشوه‌خواری و گرفتن هدایا، جلوگیری از باج‌گیری مقامات و مستمری اضافی آن‌ها، اصلاح نظام مالیاتی کشور به نفع طبقات پایین، تدوین قوانین مالیاتی و تدوین نظام حقوق ثابت برای عوامل دولتی.

این پژوهشگر و مدرس تأکید کرد: حذف القاب و عناوین فرمایشی رایج در بین درباریان و مقامات از دیگر اقدامات امیرکبیر بود، او رفتارهای مأموران و درباریان را کنترل می‌کرد تا مانع چاپلوسی، فساد و ظلم آن‌ها شود. درواقع شاید یکی از مهم‌ترین اصلاحات امیرکبیر همین شایسته‌سالاری به‌جای رفیق بازی و خریدوفروش عناوین بود.

تقویت نظام قضائی و امنیتی

احمدی ادامه داد: اصلاح دیگر در موضوع نظام قضائی بود؛ امیرکبیر محاکم شرعی را پایه نظام قضائی قرار داد و از این طریق برای برقراری امنیت و مبارزه با ظلم در کشور اقدام کرد. امنیت کشور قبل از او به‌خاطر حضور چاقوکشان، قمه‌کشان و زورگیران در شهرها و بین راه کم بود، اما امیرکبیر استفاده از سلاح را ممنوع کرد، تا جایی که به‌جز مأموران (آن هم برای حفظ امنیت)، هیچ‌کس حق استفاده از سلاح را نداشت و همین امر امنیت را در کشور تا حد زیادی تأمین می‌کرد. برقراری نظام گزرنما یا تذکره برای عدم عبور بیگانگان از مرزا و ناامنی در کشور نیز در همین راستا بود.

وی یادآوری کرد: اصلاح دیگر در زمینه رعایت احکام شرع دربارهٔ متهمان از زندانیان بود که امروزه تحت عنوان حقوق بشر شناخته می‌شود. این محقق سپس گفت: امیرکبیر بست‌نشینی به این معنا که متهمین به ظلم یا فساد که تحت تعقیب بودند و خود را به اماكن مذهبی می‌رسانند و آنجا را به‌عنوان پناهگاه خودشان قرار می‌دادند تا مأموران نتوانند آن‌ها را دستگیر کنند (چون حفظ حرمت اماکن مذهبی بر همه واجب بود) را ممنوع کرد؛ چراکه بست‌نشینی باعث سوء استفاده بسیاری از متهمان شده بود.

مبارزه با شورش‌های داخلی

این مدرس و پژوهشگر ابزار کرد: سرکوب شورش‌های بابی‌ها که فتنه علی‌محمد باب بوده و در زمان محمدشاه و سپس پسر او یعنی ناصرالدین‌شاه وجود داشته، از دیگر اصلاحات امیرکبیر بوده است؛ چراکه این شورش‌ها سبب درگیری و خونریزی در شهرهای مختلف کشور شده بود. امیرکبیر برای مبارزه با این فتنه اقدام مهمی را انجام داد که یکی از آن‌ها اعدام علی‌محمد باب، رهبر شورشیان در تبریز بود. همین دلیل بابی‌ها یکی از دشمنان سرسخت امیرکبیر شدند)

احمدی با این بیان که اقدام دیگر امیرکبیر یا اصلاح دیگر در زمینه امور نظامی بود، به تقویت ارتش، پادگان‌ها، استحکامات، تولید سلاخ و مهمات و دادن آموزش‌های لازم به سربازان اشاره کرد و متذکر شد: تدوین حقوق ثابت برای نظامیان (تا از مردم باج نگیرند) و ترفیع نظامیان براساس شایستگی آن‌ها، از دیگر اقدامات امیرکبیر در این زمینه بود.

وی خاطرنشان کرد: توسعه عمومی کشور شامل گسترش تجارت، صنعت کشاورزی، استخراج از معادن، ایجاد بیمارستان دولتی،

▪ **شنبه ۲۲ دی ۱۴۰۳**
▪ **سال هفدهم ▪ شماره ۳۰۴۰**

امام علی علیه‌السلام فرمودند: دانش، میرایی است گرانمایه و آداب، زیورهایی نو به نو و اندیشه، آینه‌ای صافی است.

📧 **sepehrgharb_news@gmail.com** | 🌐 **www.sepehrgharb.ir** | 📱 **sepehrgharb_live**

نماینده‌ی‌های سپهرغرب در استان‌ها

عاطفه آزاد پور (ایلام): ۴۹۰۴ ۹۴۳ ۰۹۱۸

فرزاد منتی (کرمانشاه): ۲۷۲۹ ۱۳۰ ۰۹۱۸

شیرین مرادی(کردستان): ۶۹۸۴ ۸۷۷ ۰۹۱۸

مینا یاحقی(مرکزی): ۴۹۰۹ ۱۷۹ ۰۹۹۰

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir

Email: sepehrgharb.news@gmail.com

sepehrgharb_live

www.sepehrgharb.ir